

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku

01-02/2011 Ročník VI.

Tichý priateľ

Uríte všetci dobre poznáte slovenské porekadlo o priateľstve: „V núdzi poznáš priateľa.“ Poviete si: Áno, tak sa to hovorí. Ale kým nezažijete ťažkú životnú situáciu, v ktorej sa preveria charaktery vašich priateľov, tak podstatu tejto životnej múdrosti našich predkov nepochopíte. Mať a byť v relácii Modré z neba zaujal príbeh o matke s deťmi v hmotnej núdzi. Viem, takýchto príbehov je v tejto relácii neúrekom. Zaujímavé na tomto príbehu však bolo, že sen o lepšom bývaní pre túto rodinu nevysníval rodinný príslušník ani kamarátka ženy, matka i spolužiaci detí, ale suseda z paneláka, s ktorou sa občas stretli na chodbe a prehodili pár slov. Preto bolo pre túto rodinu veľkým prekvapením zistenie, kto napísal list do relácie. Nikto to totiž nečakal. Ako nazvať túto darčičku? Nevieť... Možno tichý priateľ! Človek, ktorý nepotrebuje na seba upozorovať, nečaká prejavov, akékoľvek za to, čo pre vás urobí. Je s vami, aj keď si to nemyslíte, stojí pri vás, aj keď to netušíte. Je tu jednoducho pre vás, lebo mu na vás záleží.

A takýmto tichým priateľom sa už dvadsať rokov snažíme pre vás byť aj my – Evanjelickej diakonie. Dve desaťročia sa snažíme pomáhať ľuďom, ktorí už materiálne, finančne, ako aj poradenstvom, sociálnymi službami prostredníctvom stredísk diakonie. Jednoducho pomáhame tým, ktorí to potrebujú – bez rozdielu vierovyznania, veku, sociálneho statusu, národnosti. A práve 20 rokov našej inštitúcie je témou tohto článku – Diakonia.sk.

Pomáhame v tichosti, s pokorou, s vierou v Božiu pomoc, snažíme sa vám odovzdať úsilie, nádej, silu a duchovné povzbudenie. Možno ste nás – ako svojich priateľov po dvadsiati rokoch existencie diakonie už stretli...

Jana Gasperová
PR manager

Obsah

Tichý priateľ	2
Diakonia – služba Bohu, služba pre svet	3
Aj keď a, stojím pri dverách a klopem.	6
Spoločná prítomnosť i minulosť	7
AKTIVITY ÚSTREDIA EVANJELICKEJ DIAKONIE	
Seriál o diakonii	9
Otvorené dvere v Kroku	9
33. nemecké evanjelické cirkevné dni	11
Odovzdanie Pamätných medailí za humanitárnu pomoc pre Afganistan	12
Výročné stretnutie 2011 a Konferencia Eurodiakonie vo Florencii	13
Odstránenie násilie detí z ulíc	14
ZO ŽIVOTA STREDÍSK EVANJELICKEJ DIAKONIE	
Miesto, kam patríť	
Nová rodina, nový život	15
Škola v Červenici zmenila život môjho syna	16
Na ten deň nikdy nezabudnem	16
Aj staroba môže byť príjemná	17
Naše slniečko	18
Letné tábory – zážitok môjho života s Bohom	19
Dve generácie sa navzájom dokážu rešpektovať	19
Dom na polceste mi ukázal smer... ..	20
Veľký Slavkov mi dal motiváciu žiť	21
Pacienti o nás	22

Diakonia – služba Bohu, služba pre svet

Diakonia – služba blížnym, služba núdznym, služba trpiacim. Zhmotnená podoba Kristovej lásky. Zhmotnená podoba lásky ku Kristovi. Služba, ktorá má dnes konkrétny tvar a zreteľnú duchovnú tvár. Služba, ktorú potrebujú naši rodičia, naše rodiny, naše

Ing. Ján Huba, riaditeľ ED

deti. Naša krajina. To všetko dnes reprezentuje a ponúka Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. O tom, aký je vývoj a profilovanie Evanjelickej diakonie v slobode a demokracii, sme sa porozprávali s jej riaditeľom – Ing. Jánom Hubom.

V tomto roku si Evanjelickej diakonie ECAV pripomína dvadsiate výročie obnovenia jej inosti. Ako si spomínate na proces po roku 1989 v oblasti oživenia diakonického práca u nás?

V období normalizácie som sa z Božej milosti dostal do ilegálneho vysokoškolského spolustva mladých ľudí. Napriek deklarovanej náboženskej slobode boli mnohé cirkevné aktivity takmer sci-fi príbehmi. Hoci vo svojej podstate išlo len o prejavy normálneho spolunažívania, štát si uzurpoval právo na jeho vykonávanie. Napríklad – ak sa mladí ľudia rozhodli v nedeľu popoludní navštevovať starých a chorých ľudí z cirkevného zboru, mohli to vykonávať len ako ilegálnu akciu. Pri návšteve starých ľudí sme sa dostali ku rôznym zaujímavým informáciám. Sestričky – diakonisy nás voviedli do sveta praktickej kresťanskej služby – diakonie. Táto na Slovensku skončila v päťdesiatych rokoch 20. storočia, kedy sa vládnuca „štátostrana“ rozhodla nahradiť ich službu „zodpovednou“ prácou v zaria-

deniach, ktoré si od diakonie „osvojila“. (Mimochodom, dnes ich nasledovníci presadzujú, že treba podporovať hlavne verejné zariadenia, cirkevné zariadenia sú zaradené medzi neverejné). Je teda zrejmé, že po zmene politických pomerov v roku 1989 sa cirkvi rozhodli k obnoveniu sociálnych aktivít, motivovaných kresťanskou láskou. Tak sa aj Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku rozhodla v novembri 1991 obnoviť inos Evanjelickej diakonie ECAV (ale ED, pozn. red.).

Média, ale aj cirkev zvykne zdôrazovať dvadsať rokov inosti v slobode a demokracii. Avšak cirkev aj samotná diakonia má predsa na Slovensku výraznú a oveľa dlhšiu históriu. Na aké myšlienky a tradície nadviazala dnešná už moderná Evanjelickej diakonia?

Diakonia, ako celocirkevné zariadenie, pracovala už od r. 1931, kedy v Liptovskom sv. Mikuláši vznikol Spolok slovenskej evanjelickej diakonie (SSED). K nej sa postupne pripojili aj Diakonia nemeckej ev. cirkvi a Diakonia vnútromisijného spolku Modrého kríža. Tieto tri aktivity evanjelickej diakonie nazývame aj ako „korene“ Evanjelickej diakonie na Slovensku. Po II. svetovej vojne sa zjednotili a vytvorili spoločnú Službu lásky. Keď v novembri 1991 došlo k rozhodnutiu založenia Evanjelickej diakonie, nebolo možné po cca 40-ročnej prestávke automaticky pokračovať v inosti Spolku slovenskej evanjelickej diakonie. Vybudované zariadenia užíval štát, leňská organizácia a personál SSED boli rozpustené, majetok, ani finančné zdroje tiež neslúžili na inos Diakonie. Jediné, o čom sa mohla diakonia oprieť, boli rovnaké duchovné základy o ktoré sa spoliehal SSED. Za právnu formu diakonie bolo zvolené ústredné zariadenie Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku.

Diakonická práca má už dnes celoslovenský rozmer, avšak jej znovuoživenie začínať v cirkevných zboroch. Ako sa dnes diakonická práca rozvíja na miestnej, lokálnej úrovni pri cirkevných zboroch? Diakonická práca je spätá s inosťou cirkevných zborov, dokonca v niektorých prípadoch začínať skôr,

ako vznikla celocirkevná Evanjelická diakonia (napr. Svetlo v CZ Opiná, Agapé v CZ Sv. Jur) tak, ako začala v medzivojnovom období. Nakoniec, aj v súčasnosti zakladá ED svoje organizačné jednotky – SED (strediská evanjelickej diakonie) vždy v spolupráci s cirkevným zborom. Je však v koncepcii ED, aby každý CZ rozvíjal diakonickú prácu a ak je to práca vhodná na lokálnej úrovni (napr. terénne, alebo ambulantly aktivity), môže CZ za tým účelom založiť aj zborovú diakoniu. Vtedy na seba preberá zriaďovacie funkcie cirkevný zbor.

Hovorili sme o cirkevných zboroch a ich diakonickej funkcii. Ako sa však formovali strediská Evanjelickej diakonie? Na čo sa kládol dôraz v úvode ich rozvoja a aké priority majú strediská dnes? Pobytové zariadenia (inštitucionálna diakonia) predpokladajú náročnejšie aktivity v oblasti personálnej – odborná príprava, ale aj v oblasti výstavby a financovania. Tak je potrebné budovať odbornú sieť stredísk Evanjelickej diakonie. V prvej etape rozvoja ED sa kládol dôraz na spoluprácu s cirkevnými zborami, v súčasnej etape rozvoja sa zdôrazňuje nárast kvality poskytovaných služieb a zlepšovanie vzdelávania personálu stredísk.

Ak spomíname na začiatky modernej diakonie v demokracii, ktoré strediská alebo projekty boli pilotné? A ktoré patria k najmladším a ešte nerealizovaným?

V deväťdesiatych rokoch boli pilotnými projektami domovy dôchodcov v SED Kšinná a SED Horné Saliby, Evanjelická špeciálna škola internátna pre hluchoslepé deti v Červenici, SED Agapé (ubytovacie a vzdelávacie aktivity), SED Svetlo (terénne aktivity a tábory pre zdravotne postihnuté deti) a SED ubytovacia s Domovom detí. V ďalšej dekáde nastala transformácia domovov dôchodcov na DSS, Špeciálna škola na Spojenú školu (s materskou a praktickou školou), SED ubytovacia sa premiestnila do Banskej Bystrice a transformovala sa z Domova detí na sieť detí s profesionálnymi náhradnými rodinami.

V období po roku 2000 boli vybudované zariadenia: SED Hontianske Moravce, SED Košeca,

SED Suany a SED Trnava, so zariadeniami pre seniorov a DSS, Denné zariadenie pre seniorov v SED Vranov n. Topou, SED Trnava a SED Komárno, Chránené dielne pre mladých v SED Trnava, Špecializované zariadenie pre seniorov v SED Suany, SED Veľký Slavkov s Domom na polceste pre mladých mužov, SED Púchov s detským opatrovateľským centrom.

K najnovším strediskám patria dve, ktoré sa pripravujú na spustenie prevádzky – v SED Horná Ľupča a SED Slatina n. Bebravou, okrem toho sa pripravuje výstavba v SED Babiná a Veľká. V súčasnosti je v sieti ED osemnásť stredísk, okrem toho sa pripravujú k zriadeniu tri ďalšie. V nich sa poskytujú služby približne pre 400 klientov, zamestnaných je približne 200 zamestnancov.

Sú súčasťou funkcie diakonie nie sú len strediská, ale aj projektové aktivity. Ako sa vám podarilo „vychovať“ spoločnosť k dobrofunkcii, k zdieľaniu utrpenia a citlivosti voči potrebám ľudí v zahraničí? Medzi projektovými aktivitami sú napr. humanitárna a rozvojová funkcia, klinická pastoračná starostlivosť, vzdelávanie a publikačná funkcia, medzinárodná spolupráca a iné. Pri humanitárnych aktivitách, zvlášť pri rôznych živelných katastrofách sa diakonia obracia na veriacich v ECAV, ale aj verejnosť s výzvami na spoluprácu na rôznych zbierkach. Oslovená verejnosť napomáha ED pri dobrofunkcii a podporuje nás pri finančnej i materiálnej pomoci a často motivuje aj nás samotných pri humanitárnej pomoci. Najznámejším projektom bola pomoc matkám s deťmi, ktorým ED pripravila po skončení vojnového konfliktu v Srbsku oddych v prírode a v rodinách na Slovensku. Viacerým rodinám bola poskytnutá pomoc na Slovensku, ako aj v zahraničí (Ukrajina, Rumunsko, Maďarsko, Indonézia, Haiti, Afganistan a iné).

Ako ste uviedli, Evanjelická diakonia má dnes osemnásť stredísk. Je zrejme, že ich funkcia a rozvoj si vyžaduje značný objem finančných prostriedkov. Ako je teda diakonia financovaná a v čom vidíte rezervy?

Kapitálové prostriedky zabezpečuje ED z vlastných

zdrojov, získané hlavne prostredníctvom projektovej inosti a podpory partnerov. Prevádzkové prostriedky získavajú strediská ED v zmysle platných zákonov, pod a ktorých poskytujú sociálne služby (od VÚC a od klientov), ale u niektorých SED iba od individuálnych darcov a z príjmov z 2% z daní. Prevádzka Ústredia ED je financovaná z rozpo tu štátu, ale rovnako aj ono musí by podporované aj z iných zdrojov.

Naša sú asnos je silne pozna ená vplyvom médií. Ako sa teda diakonia snaží komunika s verejnos ou prostredníctvom médií?

Ke že je ED zriadená ako cirkevná organizácia, v prvom rade komunikuje s jednotlivcami i kolektívnymi partnermi Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku, a to najmä prostredníctvom periodík ako Evanjelický posol spod Tatier, Evanjelický východ a iné. ED vydáva aj vlastný štvr ro ník Diakonia.sk, ktorý slúži nielen na informovanie o inosti vo vnútri organizácie i navonok, ale poskytuje v každom íse aj platformu na výmenu informácií k odborným témam. ED tiež poskytuje príspevky do odborných asopisov zahrani ných partnerov. V dnešnej dobe získava stále významnejšie miesto elektronická komunikácia, najmä webové stránky organizácií. Okrem našej stránky www.diakonia.sk, ktorú priebežne aktualizuje Janka Gasperová, z referátu PR, informácie o ED prináša aj stránka evanjelickej cirkvi www.ecav.sk.

Diakonia vychádza zo služby, ktorou ju poveril Pán Ježiš Kristus. Slúži v cirkvi, ale najmä mimo cirkev. Ako sa vám teda darí by v službe Boha – pre svet? Áno, diakonia je služba, ktorá neslúži len pre seba, alebo pre najbližších, ale má pomáha u om, ktorí sa ocitli v núdzi. Pomáha všetkým, ktorí potrebujú pomoc v sociálnej, i zdravotnej núdzi, ktorí potrebujú ved a seba blízkeho loveka. V zmysle slov Mt. 25, 35-36: „Lebo hladný som bol, a dali ste mi jes ; bol som smädný, a dali ste mi pi ; prišiel som ako cudzinec, a prijali ste ma; bol som nahý, a zaodeli ste ma; bol som nemocný, a navštívili ste ma; bol som vo väzení, a prišli ste ku mne.“

Evanjelická diakonia má široký záber inosti, v mnohom plní sociálne úlohy štátu. Ako diakoniu vnímajú a podporujú cirkevné zbory a s akými ohlasmi sa stretávajú z prostredia iných cirkevných i sekulárnych charitatívnych inštitúcií?

Štát po decentralizácii sociálnych služieb opustil ich výkon a presunul ich na samosprávu, na mimovládne, súkromné, ako aj cirkevné organizácie. Cirkev by sa mala teši z toho, že okrem zvestovania svojho u enia, potvrdzuje kres anstvo v praktickom živote. Mnohé cirkevné zbory diakoniu podporujú praktickou innos ou, napr. pri humanitárnych projektoch. Viaceré sa do takejto inosti zapájajú aj pravidelne každý rok. A bývajú to aj malé CZ, ktoré by samé potrebovali finan nú podporu. Takisto záujem o budovanie diakonických zariadení nesúvisí vždy od finan ných možností. Preto sa ED rozhodovala pri výstavbe zariadení vždy hlavne na základe záujmu o diakoniu.

Brat riadite , váš profesijný život ste od roku 2001 spojili s Evanjelickou diakoniou. Na o rád spomínate a o vás najviac po as tohto obdobia potešilo, prekvapilo?

V roku 2001 som sa zú astnil výberového konania na miesto riadite a ED. Napriek tomu, že vtedajšia situácia bola zložitá v súvislosti s výmenou vä šiny personálu Ústredia ED, v aka Božej pomoci sa postupne riešili všetky okruhy problémov. Podarilo sa získa odborných pracovníkov, rozšíri sociálne služby, dobudova sie ED, rozšíri humanitárnu, rozvojovú pomoc a rozvíja dobrovo nícke aktivity.

Prvé dvadsa ro ie v slobode má diakonia za sebou. Aké máte však alšie plány v rozvoji diakonickej práce?

ED má záujem na alej pokračova v rozvoji silnej diakonickej siete, ktorá poskytne istotu u om v zložitých životných situáciách. Diakonia chce pokračova vo svojom duchovnom poslaní – pomáha , povzbudzova , sprevádza veriacich i neveriacich v ich ne ahkom udskom osude, a tak nap a Kristovu lásku na zemi.

Eva Bachletová

Ajhlá, stojím pri dverách a klopem

Ak niekto po ťuje môj hlas a otvorí dvere, vojdem k nemu a budem stolovať s ním a on so mnou.

Zj 3,20

Je úžasné poznať, že keď Pán Boh stvoril svet, opatril ho všetkými zákonitostami, aby fungoval v dokonalom poriadku. Verím, že svet takým bol!

Je úžasné, že Pán Boh daroval ľuďom nielen telesné a duševné zákonitosti, ale aj zákon pre jeho duchovný život – najmä vzťah k svojmu Bohu, Pánovi a k bližnému!

A najúžasnejšie je to, že Pán Ježiš, Boží Syn prijal na seba ľudskú podobu, zvestoval radostné evanjelium pre ducha (*Dúfaj, synu, odpúšťaj sa ti hriechy – Mt 9,2*) a telo (*Vstaň a cho! – Mt 9,5*) a nakoniec sa obetoval na kríži za hriechy každého ľuďa a daroval mu večný život. Potvrdil, že je Mesiášom – Pomazaným – Kristom, Vykupiteľom a Spasiteľom. Veríš tomu?

Keď chcem hovoriť o diakonii a potrebe diakonie – službe bližným, verím, že Pán Ježiš Kristus už 20 rokov stojí pri dverách s dverami kresťanov a klope. Kto pochláchyľ Jeho klopanie a otvoril Mu dvere, môže svedčiť, že sa pri ňom naplnil aj iný Jeho slovom zaslaním. Naplnil sa aj tie, ktoré neobsahujú toto konkrétne Božie slovo a to sú: vidíte?, hovoríte? a robíte? Lebo: diakonické oči vidia ľuďa! *...kedy sme a videli hladného, a nasýtili sme a, ... smädného, ... ako cudzinca, ... alebo nahého, ... chorého alebo vo väzení, a...? – Mt 25,37–39.* Len videním ľuďa za iná diakonia. Dnešný ľud (aj kresťan!) má s tým problém. Nevidí ľuďa, ale hlad! Nevidí ľuďa, ale smäd! Nevidí ľuďa, ale cudzinca! Nevidí ľuďa, ale nahotu v každej jej podobe. Nevidí ľuďa, ale jeho nielacu chorobu a väzenie! – *Mt 25,44.* Vidíme biedu, ale ľuďa v nej nie. Ale duch diakonie vidí najprv ľuďa a potom núdzu a biedu.

Pri službe bližnému nie sú potrebné mnohé

re i. Ale diakonia musí aj hovoriť. Hovoriť v zastúpení tých, ktorí nevedia, má sa zaujať o to, aby tí, ktorí sa nikdy nedostanú k slovu, mohli hovoriť. To sú tí na okraji spoločnosti, ale niekedy aj na okraji cirkevného zboru.

Diakonia má byť konajúca! *Keď to viete, blahoslavení ste, ak pod a toho aj konáte. – J 13,17!* Tu je zaslanie blahoslavenstva za diakonické konanie. V čom sa má konanie prejavovať? V pestovaní a rozširovaní diakonického ducha, ktorý vedie ľuďa ku každej potrebnej a nutnej službe. Lebo diakonického ducha si nemožno kúpiť. Diakonický duch prichádza z viery. Je nezaplatiteľný a ochotný slúžiť!

Kresťanská diakonia má byť vynaliezavá a robí to, čo nikto nerobí alebo nechce robiť pre ľudí v núdzi. Diakonia nie je len rukou, ale aj srdcom evanjelia.

Úlohou cirkvi je zvestovať evanjelium. A diakonia je odpoveďou cirkvi na evanjelium a to od jednotlivca cez cirkevné zbory a cirkev. Diakonia je aj dôležitým a ním nenahraditeľným pokračovaním evanjelia.

Vážení bratia a sestry, čitatelia časopisu Diakonia.sk. Oživilo a rozšírilo sa vám trochu poznanie o diakonii? Nejde o teoretické znalosti, ale o poznanie jej potreby a ako výzva pre praktickú službu. Ním všetkým je služba ľuďom pre ľuďa sa nedá povedať v krátkosti. Do hĺbky ju spoznáva len ten, kto ju sám potreboval alebo poskytoval. Ten, kto jej význam nechápe, nevie o nej ani s láskou hovoriť a nie to ešte vykonávať, i ju podporovať.

Pán Ježiš Kristus 20 rokov klope na naše srdcia, aby sme si každý jeden v cirkvi uvedomili, že viac diakonie znamená viac evanjelia i v cirkvi i v spoločnosti. A z diakonickej cirkvi ľudia neodchádzajú. – *Vďaka, Pane Ježiši Kriste, že napriek všetkému konáš a žehnáš svoje dielo! Ó Hospodine, Tvoja milosť trvá naveky; neopusť diela svojich rúk. – Ž 138,8b*

Zuzana Kolárovska
ev. farárka v.v.

Spoločná prítomnosť i minulosť

Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku po as dvadsiatich rokoch obnovení inosti nadviazala spoluprácu s viacerými organizáciami a inštitúciami doma i v zahraničí. Oslovili sme niektorých s otázkou, na ktoré aktivity i spoločné projekty si spomínajú najviac, i najradšej. Tu sú odpovede našich respondentov:

Najradšej si spomínam na projekt podporený ED, tzv. krhla. Otvoril nám dvere k dobrej vzájomnej spolupráci a vytvoreniu priateľstva. Bola to kampaň na získanie finančných prostriedkov potrebných na kúpu pozemku na výstavbu detského domova pre chudobné deti v Keni. Oslovili sme ED, aby sa zapojila do tejto kampane a umiestnili krhly do Evanjelickej farnosti po celom Slovensku. Aj keď sa priamo ED nevenuje pomoci Afrike, veľa mi ochotne sa zapojili. Krhly rozposlali, podporili kampaň prostredníctvom svojich časopisov a uviedli ju aj na svojej web stránke. Okolo 40 farností po celom Slovensku sa do zbierky zapojilo a prispelo štedro a ochotne, pričom ED to všetko úspešne koordinovala. Nielen, že sme vďaka jej za výsledok kampane, ale aj za postoj ED ku nám a k našej práci a veľa mi si ceníme ich podporu. Ďakujeme!

Mgr. Alenka Milosavljevi
projektová manažérka Nadácia Integra

Spolupráca s ED sa začala v roku 2006 na spoločnom projekte Terénna opatrovateľská služba – odpoveď na potreby seniorov, ktorý sa realizoval v meste Kovačica, ako inovatívny prístup k starým osobám a k ich zabezpečeniu. Cieľom projektu bolo zlepšiť vzťah k seniorom, zabezpečiť služby a podporovať seniorov pri využívaní vlastných síl v zotrvaní v ich vlastnom prostredí. Hoci sme vedeli, že žijeme v patriarchálnom prostredí nevedeli sme, ako bude prijatá táto inovatívna forma služby sociálnej ochrany, ale boli sme vedomí, že je v našom prostredí potrebná, čo sme i našim spolupracovníkom ukázali, aké sú pozitíva terénnej opatrovateľskej služby. Môžem povedať,

že sme spoločne zlepšili potenciál klientov - seniorov, zabezpečili im istotu v zotrvaní vo vlastnom prostredí, vo vedomí, že nie sú sami a že sa na nich myslí. Po skončení projektu prostriedky pre tento účel zabezpečila obec Kovačica, pre štyri osoby, ktoré vykonávajú opatrovanie. Dnes tieto služby užívajú seniori všetkých osád obce Kovačica. Sedem stále zamestnaných a šesť osôb pracuje cestou verejných prác, čo hovorí, že realizácia projektu v danom prípade vo veľkej miere priniesla posilnenie kapacít a zodpovednosti miestnej samosprávy, aby zabezpečila sociálnu ochranu potrieb svojich občanov, v súlade so Stratégiou reformy sociálnej ochrany.

Spoločne sme spolupracovali na aktivitách s ED – ako napríklad darčeky pre deti bez rodičov, darčeky pre starých, na projekte Denný pobyt pre mladých a dospelých s poruchami, ale predsa ten prvý projekt, keď začala naša spolupráca, spoločné zdolávanie ťažkostí, na koniec radosti vyvolávajú u mňa stále pozitívne city a vieru, že keď chceme niečo umožniť s Božou pomocou, tak v tom zotrváme.

Ana Farkaš
direktor Centra za sociálnu prácu „Kovačica-Opovo“

Keď sa povie spolupráca s ED, vybaví sa mi mnoho aktivít, ktoré robím. I už je to spolupráca so študentmi Evanjelickej bohosloveckej fakulty, v diakonickom odbore, alebo aj s ostatnými študentmi. Táto spolupráca je na veľmi dobrej úrovni, pretože ponúka možnosť praxe v strediskách ED, v ktorých študenti nadobúdajú prax z nových poznatkov. Alebo dobrovoľníctvo v KROKu. Dáva možnosť pre všetkých, ktorí majú chuť o zdokonalenie samých seba. Okrem aktivít spojených so študentmi, robím zbierky, v ktorých sa môže každý zapojiť. Jednou zo zbierok, na ktorú si veľa mi dobre spomínam, je zbierka pre ľudí poskytnutých povodňami, alebo zbierka pre Keľmeň - krhľáky. Okrem týchto zbierok a aktivít má mnoho ďalších, rôznych. Každý si vie vybrať. Ak má niekto ochotu a záujem o prácu ED, vie o všetko robiť.

Ondrej Šoltés
študent EBF UK

Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR od svojho vzniku hľadá formy ako naplní obsahové zameranie našej služby aj v oblasti sociálnej a charitatívnej inosti. Som rád, že v spolupráci

s Evanjelicou diakoniou ECAV na Slovensku sa nám darí prispievať k zmierneniu chudoby nielen na Slovensku, ale aj vo vojnovy zmetaných oblastiach Afganistanu. Chceme vyzdvihnúť profesionálny prístup pracovníkov ED pri spolupráci a hľadanie riešení zabezpečovania jednotlivých charitatívnych akcií. Od roku 2006 sme spolupracovali na viacerých projektoch. Určite je potrebné spomenúť potravinovú pomoc marginalizovaným skupinám obyvateľstva na Slovensku v hodnote cca 10,3 mil. Sk (v roku 2006, 2007), materiálnu humanitárnu pomoc pre Afganistan v celkovej výške cca 400 tis. eur (v roku 2008, 2009, 2010), ale aj projekt zameraný na pomoc zraneným, najmä deťom postihnutým dlhodobým konfliktom, ktorý sme spoločne rozbehli začiatkom roka 2011. Chceme sa vám poďakovať za to, že touto reálnou civilno – vojenskou spoluprácou prispievate k rozširovaniu „vojenského rozmeru“ operácie ISAF v Afganistane s účasťou slovenských vojakov o tak potrebný rozmer „humanitárny“. Teším sa na ďalšiu spoluprácu.

podplukovník Ing. Milan Gajdoš
riadiť správy Ústredia EPS

Pán Ježiš Kristus nám prikázal: Milova budeš Pána, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou mysľou! Milova budeš bližného ako seba samého.“ (Mt 22,37; 39b)

Je vzácné, keď si môžeme preukázať lásku jedni druhým. Nadlaský evanjelický cirkevný zbor mohol zažiť konkrétne prejavy lásky aj zo strany

pracovníkov Evanjelickej diakonie z Bratislavy, s ktorou máme veľmi dobrú spoluprácu. Na ktorý projekt si spomínate najradšej? To je ťažké povedať, lebo všetky projekty, ktoré viedla Evanjelickej diakonia pre nás, boli veľmi užitočné pre našu slovenskú evanjelickú komunitu v Nadlaku; a nie iba evanjelickú. Chceme spomenúť aspoň dve významnejšie akcie: pomoc pri zbieraní fondov na opravu strechy nadlaských evanje-

lických škôlok a rekonštrukciu hygienických zariadení ako aj privedenie vianočných balíkov, ktoré pripravili spolu s niekoľkými cirkevnými zbormi pre všetky slovenské deti z našich škôlok. Nemôžem zabudnúť na radosť, ktorá vyžarovala z očí našich detí, keď si preberali vianočné balíky, nevedel som si predstaviť, že sa to koľko lásky môže zmestiť do krabice od topánok.

Pavel Nagy – Gyuris Krokos
zborový dozorca CZ Nadlak

S Evanjelicou diakoniou sme spolupracovali pri mnohých príležitostiach. Diakoniou aj Charitu spája veľa vecí. Našu prácu robíme z kresťanského presvedčenia a máme rovnaké poslanie. Mnohí pracovníci diakonie sú veľmi blízki a považujem ich za svojich priateľov. V poslednom období našu spoluprácu zjednotili aj problémy s ktorými musíme bojovať, a to je zlá legislatíva a nespravodlivé financovanie sociálnych služieb. Uvedomili sme si, že týmto problémom môžeme ísť iba spoločne, a tak aj vďaka spoločnému úsiliu diakonie a charity sa za vládu aj parlament problémami zaoberáme. Naše organizácie vyzbierali najviac podpisov v petícii za zrovnoprávnenie financovania poskytovateľa sociálnych služieb. Spolu s diakoniou sa snažíme byť hlasom slabých, chudobných a ľudí v núdzi, ktorí potrebujú pomoc a dosiahnuť to, aby bol vypočutý nielen predstavitelia štátu ale aj cirkvou.

Mgr. Radovan Gumulák
Generálny sekretár Slovenská Katolícka Charita

Som rád, že práve Evanjelickej diakonia ECAV mi poskytla pomoc vo chvíli, keď som ju najviac potreboval. Íšlo o kompenzačnú pomôcku. Aj tento rozmer diakonickej inosti dáva úľavu nádej, že existuje organizácia, ktorá dokáže prakticky pomôcť a poradiť rodinám i jednotlivcom. V tomto prípade sa naozaj spája profesionalita s ľudskosťou. A za to Evanjelickej diakonii ďakujem.

Robert Šark z
hudobníka, slobodného povolania

Evanjelickej diakonii akujem za mnohú pomoc pre túto oblasť. Už viac než desať rokov je patri náš región – Rimava a okolie – na prvé miesto v stave nezamestnanosti. Je mi to úto. Je mi úto udí, ktorí stáli v rade, keď sme dostali pomoc od armády cez Evanjelickej diakoniou. Dodnes dostávam otázku: či to neviete znovu zabezpečiť? Je mi úto udí, ktorí si nemôžu dovoliť iné, len prijať pomoc od tých, ktorí sem pošlú štátstvo. Evanjelickej diakonii som vďaka, že monitoruje regióny a posiela pomoc tam, kde je to naozaj potrebné. Viem, ich útoinnosť je omnoho rozsiahlejšia, a preto chcem i teraz povedať: nech Pán žehná ich šachetnej práci!

Mgr. Dušan German,
ev.a.v. farár CZ Klenovec, senior RIS

Jana Gasperová
PR manager

Aktivity ústredia Evanjelickej diakonie

Seriál o diakonii

Seriál o diakonii – mal už niekto ko ostatných piatkov medzi našimi stredoškólákmi a vysokoškólákmi dobrú sledovanosť a úspech. Pracovníci Evanjelickej diakonie prijali naše pozvanie prísť a zoznámia nás so svojou službou.

Ich autentické rozprávania vzbudzovali záujem, stali sa pre viacerých naliehavou výzvou prehodnotiť mnohé veci, postoje, priority, trávenie vo voľnom čase. Boli to zaujímavé svedectvá. Umožnili nám nahliadnuť do skutočných problémov reálneho života ľudí, ktorí sa z rozličných príčin stali slabí, opustení, chudobní.

Služobníci, ktorí vidia nedostatok, biedu, niekedy zúfalosť zblízka a nezaujímať sa – ale naopak,

hľadajú, pomáhajú a ako by utrpenie mohli zmierniť, nepracujú pre peniaze, ani sebarealizáciu, ani kariéru. Sú to Boží povolání, o tom, o čom zažívajú, hovoria ako profesionáli, no predovšetkým citliví, empatickí spolupútnici – bratia a sestry svojich zverencov.

V piatok podvečer sú študenti naladení viac na zábavu a relax ako na prednášky, no naši hostia presne vedeli, ako osloviť, čím zaujať. Detské túžby, fantázie a bolesti nám vykreslili pracovníci centra vo voľnom čase pre deti v Bratislave – KROKU, dozvedeli sme sa o špecifikách dobrovoľníctva doma i v zahraničí. Zaujímalo nás, čím živi svoje „vnútorné zdroje“, ako rozpoznať hranice, aby sa každý lovek v službe neprepracoval, aby nevyhorel. Ako vyzerá svet hluchoslepých detí, alebo mladých ľudí, ktorí sa musia znovu zorientovať na polceste z detského domova, či väzenia k dospelosti a slobode? Čím sa dá prispieť k lepším možnostiam ich zajtrajškov? Každá informácia vzbudzovala ďalšie otázky. A úprimný obdiv ľudí, ktorí pri núdzných okolnostiach stáli.

Tieto zaujímavé verejnosti nám dovolili vidieť aj v slabosti úžasnú, motivujúcu, kriesiacu silu viery, lásky a nádeje. Priniesli nám originálne pohľadky na bohatosť života, jeho krásu a dôstojnosť. Akujeme všetkým, ktorí nám ho pomohli odhaliť.

Anna Polcková
zborová farárka CZ Bratislava

Otvorené dvere v Kroku

Vstupnú aktivitu urobí každý, kto príde do centra. Každý deň je to nie o iné. Samko musel vylúštiť tajnú ku.

Benátske masky visia ako ozdoba na stenách v Kroku. Deti ich chcú stále vyrábať. Majú nové a nové nápady.

Predprázdninový bazár. Predávali sme výrobky detí a Natália s Lili ponúkali návštevníkom mafinky.

Výrobky detí na Predprázdninovom bazáriku. Magnetky, kvetinačky, sviečky, masky, fotorámiky...

Celý týždeň bola téma Nebo a Peklo. Vyrábali sme si papierovú skladačku ku Nebo-peklu. Podarilo sa nám vyrobiť aj obrúčku skladačku z baliaceho papiera.

Od januára 2011 neprebíhal žiadny projekt na inosť v Kroku, a preto bolo možné organizovať spontánne akcie. Za pomoci dvoch pravidelných dobrovoľníkov sme zorganizovali turnaj v stolovom futbale, palacinkovú párty, pudingovú párty, premietania filmov a rozprávok a samozrejme tvorivé dielne, ktoré majú oraz väčší úspech. Robili sme tematické týždne, každý týždeň sa niesol v inej téme. Napríklad Nebo a Peklo, Filmový týždeň, športový týždeň, hokejový dvojtýždeň, týždeň pre mamičky a iné. Aktivitami sa snažíme priblížiť svetu dieťaťa a mladého loveka. Prilákajú ich k nám do centra a ukážu im ako správne naložiť s voľným časom. Cez zábavné popoludnia deti nenásilnou formou vychováваме, vzdelávame a vedieme k slušnému správaniu, učíme jeden druhého, rešpektovaniu autorít, poznaniu samého seba. V priemere za deň prídu do centra 17 detí. Po roku a pol fungovania Kroku sa jeho hlavný cieľ darí úspešne plniť. Chceme zabrániť túľaniu sa detí po meste a ich patologickému správaniu sa popoludnia, kedy deti a mládež majú voľný čas a nevedia ako s ním správne naložiť.

Eva Sokolová
koordinátor projektu KROK

Fandili sme našim hokejistom. Aj keď im to nevyšlo, my v Kroku sme držali palce a povzbudzovali.

Ešte presne nevieme, o sa nám dnes chce robiť. Hra karty? Lakova nechtý? Kreslí? Číta knihu?

Toastová párty. Dvojice si navzájom vyrobili toast. Ochutnali a do Krokáčkeho receptárika sme písali najlepšie recepty.

Vymenia sa tí, ktorí.... Hranie spoločných hier má stále veľký úspech.

V tvorivej dielni keď má Fimo hmota stále veľký úspech. Po upečení výrobkov si dievčatá skúšali náušnice a prstienky. Vyrobili sme aj náhrdelníky.

33. nemecké evanjelické cirkevné dni

V Dráž anoch 1. - 5. júna 2011 sa konali 33. nemecké evanjelické cirkevné dni. V rámci nich bolo aj Stretnutie kresťanov 6 národov 2011. Vybrané motto znelo Mt. 6,21 „Tam bude aj tvoje srdce.“ Celé stretnutie sa nieslo v zelenej a ružovej farbe. Všade bolo vidieť logo dvoch dlaní, ktoré ukazujú srdce. Návštevník si mohol vypočuť rôzne hudobné variácie, koncerty, zbory, orchestre, vidieť výstavy, stánky z iných krajín, zapojiť sa do množstva aktivít, tvorivých dielní, zažiť veľké hromadné zapálenie sviečok, zúčastniť sa Služieb Božích, Chvál, modlitieb, gospelov a všetkého čím vyjadrujeme vieru v Boha a kresťanský orientovaného ducha.

Diakonická dedina Theaterplatz

Evanjelická diakonia sa aktívne zúčastnila Kirchentagu v Dráž anoch. V piatok sme mali na „Tržnici duchovných možností“ v stane cirkvi z Európy prezentované miesto v rámci stánku Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku. Okoloidúcim sme ponúkali materiál, prospekty o Evanjelickej diakonii a výrobky detí z mládežníckeho centra KROK.

Na oficiálne stretnutie bola pozvaná Evanjelická diakonia, ktorú zastupovali Ján Gasper, zástupca riaditeľa a ED a Radoslav Gajdoš, referát osobitnej pomoci. Vo štvrtok boli na hlavnom námestí v stanovnej diakonickej dedinke Služby Božie. Po nich slávnostná večera, na ktorej sa zúčastnili predsta-

Pohľad na hlavné pódium Kirchentag

vitelia diakonií z Poľska, Česka, Nemecka, Slovenska a Saskej diakonie. Pozvanie prijali od Christiana Schönfelda, riaditeľa a Saskej diakonie. V piatok podvečer zorganizoval pre partnerov z Európy večeru Alfred Debus, predstaviteľ mládežníckej práce v Sasku. Stretli sme sa aj s Heike Siebert, s ktorou sme minulý rok organizovali projekt Daphné na Slovensku.

Prezentovaný stánok na Tržnici duchovných možností

Stánok Evanjelickej diakonie

Počas celého stretnutia prišlo do Dráž an 100 000 návštevníkov a prezentovalo sa 30 000 aktívnych zúčastnených. Stretli sa tu všetky protestantské cirkvi z celého Nemecka ako aj z celého sveta. Čísła nie sú dôležité. Stretnutie kresťanov znamená a vyjadruje oveľa viac ako len súbor štatistík otvára srdcia ľudí.

Diakonické Služby Božie

Eva Sokolová
pracovníčka ústredia ED

Odvzdanie Pamätných medailí za humanitárnu pomoc pre Afganistan

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku dlhodobo spolupracuje s Ústredím ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR na projektoch pomoci pre vojnu trpiace obyvateľstvo Afganistanu. Ich zásluhou boli od roku 2008 do tejto ťažko skúšanej krajiny zaslané štyri veľké zásielky materiálnej pomoci. Tá bola distribuovaná utečencom a najchudobnejším obyvateľom Afganistanu s využitím činností Ozbromených síl SR, Provinčných rekonštrukčných tímov provincie Baghlan a Uruzgan a pomoci partnerov - Americkej agentúry pre medzinárodný rozvoj (US AID).

Ocenení

Spoluprácu všetkých zainteresovaných strán a úspešný výsledok humanitárnych akcií ocenil dňa 3. júna 2011 na slávnostnom zhromaždení pri príležitosti udelenia Pamätných medailí za humanitárnu pomoc Minister obrany SR Ľubomír Galko. Vo svojom príhovore zdôraznil, že výsledky, ktoré slovenskí vojaci stabilne dosahujú pri plnení náročných a zodpovedných úloh v medzinárodných misiách a operáciách, potvrdzujú, že patria k najlepším a robia česť Slovensku. Pripomenul, že vďaka týmto ľuďom odišla v posledných troch rokoch do Afganistanu pomoc v hodnote približne 407.000 eur. "Stany, prikrývky, spacie vaky, ale aj oblečenie pomohli zmierniť chudobu a nešťastie ľuďom bez ohľadu na náboženstvo, národnosť, pohlavie či vek," poznamenal.

V slávnostnej atmosfére s poctami čestnej stráže, vojenskej hudby OS SR a prítomných čelných predstaviteľov rezortu obrany a generálneho štábu

Ján Huba, riadite ED

Ľubomír Galko, minister obrany SR

OS SR minister udelil 14 medailí za humanitárnu pomoc vojakom a civilom za osobnú angažovanosť a úspešnú realizáciu humanitárnej pomoci pre Afganistan. Ocenenie si od Ministra obrany SR vyslúžili brigádny generál Jindřich Joch, plukovník Štefan Farský, podplukovník Milan Gajdoš, podplukovník Miloš Marciničák, major Pavol Štepo, major Šimon Szórád, kapitán Stanislav Sikel, kapitán Csaba Lukács, kapitán Peter Rampala, podplukovník. v.v. Jaroslav Balocký, predstavitelia Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku Ján Huba, Ján Gasper, zástupca US Aid v Uruzgane Jason P. Katz a cpt. Joshua Sims, príslušník americkej armády.

Jana Gasperová
PR manager

Výročné stretnutie 2011 a Konferencia Eurodiaconie vo Florencii

Výročné zasadnutie a konferencia organizácie európskeho charakteru a významu – Eurodiaconie, sa tento rok konalo 24. – 27. mája 2011 vo Florencii. Pozývajúcou organizáciou bola C. S. D. Foresterie Valdese – Diaconia Valdese.

skupinová fotka ú astníkov

Ako sa už stalo dobrým zvykom, boli sme pozvaní na toto stretnutie. Za ED sa zúčastnil Ján Huba a Daniela Majeráková. Spolu s účastníkmi z 22 členských organizácií sme absolvovali program rozdelený do viacerých častí. Úvodnými Službami Božími bolo otvorené oficiálne zasadnutie Eurodiaconie. Úvodné slovo mala Heather Roy; tajomníka Eurodiaconia a Jarmo Kökkö vedúci Supervisory Board(u). Následne v programe prebehli predstavenia kandidátov do Supervisory Board(u), predstavenie a schválenie správy o činnosti za rok 2010, finančný plán a plán činnosti na roky 2011 – 2013. Avšak nielen tieto povinnosti boli bodmi v programe AGM a konferencie. Stretnutia partnerov z jednotlivých regionálnych skupín prebiehali v priateľskej atmosfére, diskutovalo sa na aktuálne témy, reporty zo stretnutí a následné ďalšie kroky pre efektívnu spoluprácu a stretnutia.

Domáca diakonia predstavila svoju prácu podrobne a všetci účastníci mali možnosť pozrieť si vybrané zariadenia formou študijnej návštevy.

panelová diskusia

diskusné skupiny

vo by

Taktiež pripravili kultúrno-historický program špecifický pre región Florencie.

V rámci workshopov bola naša ED oslovená na aktívnu spoluprácu, odznel tak príspevok na tému „Pozvaní alebo nepozvaní? Prístupnosť sociálnych a zdravotných služieb pre (ne)dokumentovaných migrantov“, týmto prispela Daniela Majeráková na workshope venovanému práci s migrantmi, ktorý pripravovali spolu s Nicolasom Derobert z Francúzska a Aisling Van Vliet z Eurodiaconie.

Panelová diskusia bola zameraná na marginalizované skupiny a prácu rôznych nielen talianskych organizácií v tejto oblasti. Diskutovať prišli Zuzana Filipková, Jarmo Kökkö, Niccolò Rinaldi, Alga Barbacini a Freek Spinnewijn.

Podrobnejšie informácie nájdete na www.diakonia.sk.

Daniela Majeráková
referát vzdelávania

Odstráňme násilie detí z ulíc

Evanjelická diakonia sa zapojila do medzinárodného projektu, ktorého cieľom je vytvorenie stratégie podporujúcej odstránenie detí z ulíc a násilia na týchto deťoch, ale rovnako aj násilie páchané deťmi z ulice. Podrobnejšie informácie o tomto projekte s názvom ESCAPE nájdete na našej webovej stránke www.diakonia.sk.

znak hosťujúcej organizácie

pracovné stretnutie ú astníkov a hostí výskumu

Na začiatku júna sa dvaja pracovníci Ústredia ED – Daniela Majeráková a Radoslav Gajdoš zúčastnili seminára a workshopov spolu s ostatnými zahraničnými partnermi na pozvanie Istituto Don Calabria vo Verone. Hlavným cieľom bolo oboznámiť sa navzájom so situáciou v jednotlivých krajinách a zdieľať informácie. Oboznámenie sa s programami, projektmi, myšlienkami a hraničnými situáciami spojenými s prácou s ohrozenými deťmi z ulice. Od marca tohto roka prebiehal v jednotlivých krajinách prieskum formou osobných stretnutí a dotazníkov, ktorý poskytuje základné informácie potrebné pre ďalšiu fázu projektu.

ú astníci pracovného stretnutia

Celkovo sa potvrdili predpoklady, ktoré nasmerovali ďalšie časti projektu a výskumu k téme násilie – násilie na deťoch páchané v rodinách, násilie a kriminalita páchané na deťoch tráviacich čas na ulici, rovnako ako násilie a kriminalita páchané deťmi na ulici. Nemenej dôležitou časťou stretnutia bola práca v skupinách (workshopy), ktoré boli cieľené na jednotlivé aspekty vytvorenia stratégie. Jeden z workshopov prebiehal pod vedením Daniely Majerákovovej, konkrétne išlo o zadefinovanie podobností a rozdielov práce s deťmi medzi krajinami východnej a západnej Európy.

Ú astníci z jednotlivých krajín sa zhodli na dôležitosť definovania pojmu detí z ulice, rovnako tak ako na vytvorenie stratégie odstránenia detí a násilia z ulíc miest štátov západnej, strednej a východnej Európy. Na túto úlohu sa podujali organizácie z Talianska, Portugalska, Slovenska, Poľska, Rumunska, Bulharska a koordinátorom je EFSC z Luxemburska. Monitorovanie bude naďalej prebiehať v zapojených krajinách. Priebežné informácie budeme zverejňovať na domácej aj medzinárodnej pôde.

Daniela Majeráková
referát vzdelávania

Lo života stredisk Evanjelickej diakonie

Miesto, kam patrí

Príchod do novej rodiny Kovaovej pre m a znamenal ve a. Rodina mi umožnila spozna ve a vecí, ktoré by som možno doteraz nebola poznala. Som rada, že som v tejto rodine, pretože mám možnosť študovať, rozvíja svoje schopnosti a robiť to, čo ma baví. Títo rodičia ma naučili kto je Boh, kto a čo je pre m a v živote dôležité. Pochopila som, čo chcem v živote dosiahnuť a čo ešte musím pre to spraviť. Je mnoho vecí, pre ktoré som rada, že som v tejto rodine. Uvedomujem si, že mali so mnou ve a práce, a že mnoho ich ešte čaká. Za všetko, čo som dosiaľ dosiahla v a im, za ich trpezlivosť a Bohu za silu, ktorú mi dáva, aby som to všetko zvládla.

Som rada, že vďaka SED Banská Bystrica Domovov detí – som dostala novú rodinu. Som v a ná, že táto možnosť existuje, pretože nikde inde sa ľovek viac nenaučí ako v rodinnom kruhu.

Jarmila Kulichová
študentka

Jarmila Kulichová

Jarmila, Emka, Šimonko

Nová rodina, nový život

Po príchode do novej rodiny Kovaovej pred 16-timi rokmi sa mi zmenil celý môj život. Na začiatku som si to ve mi ani neuvedomoval, pretože to bolo niečo nové. Až postupom času som ich spoznával a začal ich brať za svojich rodičov. Neboli to stále ružové chvíle, určite ako v každej rodine sú aj problémy, ktoré sa vďaka Pánu Bohu vyriešili. Venovali sa mi celý čas, i to pri určitých životných návykoch, pri vzdelávaní a podobne. Som im v a ný za to, že pri mne stoja v každej situácii. Vďaka nim poznám Pána Boha a môžem Mu slúžiť prostredníctvom piesní, hraním na hudobnom nástroji v našom spevokole Mraviekovia a na mládeži. Túto rodinu už nepovažujem za novú, pretože ich považujem už za svojich vlastných rodičov. Viem, že na nich sa môžem spoľahnúť kedykoľvek. Ak by som nebol v tejto rodine, určite by som nemal ukončené stredoškolské vzdelanie, nemal by som vodičské oprávnenie, neštudoval by som na vysokej škole. Je toho ve mi ve a čo mi táto rodina do života dala. Viem, že v ich prítomnosti toho v živote ešte ve a dokážem. A som im za to ve mi v a ný.

Ján Kulich
študent

Ján Kulich

Jarka so sestrami

kompletná rodina Kovaová

rodinný výlet

Škola v Červenci zmenila život môjho syna

Volám sa Viera Lu anská a môj syn Viktor navštevuje Evanjelickú špeciálnu základnú školu pre hluchoslepých internátnu v Červenci. Má 15 rokov a diagnózu detská mozgová obrna s III. stupňom mentálnej retardácie. Do školy bol prijatý na základe zrakového a sluchového postihu v roku 2003. V tom čase bol Viktor po mentálnej stránke na úrovni bábätka, vydával neidentifikovateľné zvuky. Nevedeli sme, čo vyjadrujú, čo Viktor cíti, čo nám dáva najavo.

Viktor Lu anský

Postupom času, vďaka pomoci pani učiteľiek, vychovávateľiek ako aj spolužiakov sa Viktor naučil vyjadrovať svoje pocity, potreby a túžby. Naučil sa samostatne jesť, čo sa nám doma nepodarilo naučiť ho. Vďaka toaletnému režimu sa naučil chodiť na toaletu. Absolvoval opakované ortopedické operácie, po ktorých musel prerušiť štúdium na dlhé 2 roky. Pravidelné rehabilitácie, rôzne terapie, ktoré Viktor absolvuje v škole, mu napomáhajú k napredovaniu a zlepšeniu jeho zdravotného stavu.

Vďaka tomu, že Viktor môže chodiť do školy, som sa zamestnala, mám viac času venovať sa domácnosti, svojim záujmom. Ďakujem pánovi riaditeľovi Kollárovi, ktorý sa denne stará, aby naše deti mohli mať vzdelanie, aby škola napredovala.

Ďakujem všetkým učiteľkám a vychovávateľkám za nekonečnú trpezlivosť, láskavosť, opateru, ktorú venujú všetkým deťom.

Viera Lu anská
matka žiaka EŠŠI v Červenci

Na ten deň nikdy nezabudnem

Na ten deň nikdy nezabudnem. Bol pekný marcový deň roku 2003, ja som bola na služobnej ceste, keď zazvonil telefón. Volala moja staršia dcéra. „Mami, príď o najskôr, je zle, babenka je v nemocnici, mala porážku....“.

na výlete

Z mojej mamy, šesťdesiatnici, ktorej štyri vnúčky nepovedali inak ako babenka, sa zrazu stala chorá žena, ktorá potrebovala pomoc iných. A tak sme našli riešenie. Behom

následujúcich dvoch rokov sme vyskúšali mnohé varianty, pričom sa vystriedala celá najbližšia rodina v kombinácii s opatrovateľkami, aj štátny domov dôchodcov. Boli to až také situácie, keď sa našla asistentka, ktorá bola nielen mojou mamou, ale aj celou rodinou. Zdalo sa, že situácia je neriešiteľná.

p. Bendová s kronikou

V tom ase Slovenský rozhlas vysielal reláciu o živote klientov v domovoch dôchodcov, ktoré spravuje Evanjelickej diakonie. Reportáž nás zaujala, ve mi sa páčila hlavne mama. A tak sme sa za ali

Diakonický de

zaujímajú o tieto zariadenia. Prešli sme viaceré z nich a na tretí pokus sme sa zoznámili so Strediskom Evanjelickej diakonie Domovom sociálnych služieb v Horných Salibách. Po prvých „mesiacoch na skúšku“ sa začala písať spoločná kapitola ich, ale aj nášho života. Neboli to len akékoľvek chvíle, bolo treba

prekonať veľa ťažkostí na oboch stranách. Ale teraz, keď už mama nie je medzi nami, môžem povedať, že za tých posledných päť rokov jej života

p. Bendová v spoločnosti p. Vasasovej

kolektív zariadenia SED v Horných Salibách vytvoril pre našu mamu a babenku podmienky, ktoré sa v mnohom podobali domácejmu prostrediu. Pokiaľ jej zdravotný stav dovoľoval, rada chodila na spoločné výlety s ostatnými klientami. Zamestnanci zariadenia sa snažili vytvárať rodinné prostredie nielen pre svojich klientov, ale aj pre ich rodiny. A tak sa stretávame na spoločných stretnutiach pri významných udalostiach a kontakt so zariadením nestrácame ani potom, keď naša mama už nie je medzi nami.

Želmíra M.
dcéra p. Bendovej

Aj staroba môže byť príjemná

Každý vek ľudského života má svoj pôvab, krásu a zmysel. Má ho aj staroba, ktorá je sprevádzaná rôznymi zdravotnými a duševnými ťažkosťami. Aj pani Zuzana Hudecová mala takúto ťažkú situáciu, nakoľko bola sama a jej zdravotný stav sa zhoršoval. Bývam aj s rodinou asi 40 km vzdalenej dediny od bydliska mamy. Sústavné cestovanie mi nevyhovovalo, opatrovatelky v dedine nie sú, situácia sa nepriaznivo vyvíjala.

Zuzana Hudecová

Zuzana Hudecová v kostole

V dedine, v ktorej bývam aj s rodinou je Domov dôchodcov, ale o tomto zariadení nechcela mama ani počuť. V Kšínnej, kde mama žije celý život je zariadenie Evanjelickej DIAKONIE – Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb, to bola ďalšia možnosť umiestnenia, keď bude odkázaná na pomoc druhých. Pri spoločnom rozhovore o domove mama povedala: „že do žiadneho iného domova nepôjde len do toho, čo máme v dedine, je to cirkevné zariadenie, tam sa budem cítiť dobre a nebudem tam sama, lebo samota je zlá,“ dodala. Neváhala som ani chvíľku, poradila som sa s pánom Jozefom Hadvigom, riaditeľom zariadenia o podmienkach prijatia. Vypísala potrebné údaje na žiadosti, priložila lekárske potvrdenia a zaslala na VÚC do Trenčína. O niekoľko dní prišla odpoveď o zaradení do 6. stupňa a odkázanosti – čo prislúcha na DSS. V tom ase sa v domove uvoľnilo miesto a bola prijatá na pobyt. Odchod z domáceho prostredia do zariadenia

je vážna udalosť a často ve mi náročné. U mamy to netrvalo dlho, kým sa tu udomácnila, nakoľko je tu veľa klientov priamo z dediny a ešte aj veľa známych.

V domove sú všetci rovnocenní so svojimi radosťami a starosťami, čo im lepšie pomáha prežívať svoju starobu. V živote je to už tak, každá zmena trvá určitý čas pokiaľ si na ňu nezvykneme. Dnes som veľa rada, že som sa rozhodla vybrať si pobyt v tomto zariadení. Som spokojná, veľa nám za všetko robí mama vykonávajúci obetavý personál domova. Pri návštevách vidím ako sa snažia im vynahradiť lásku, ktorú tak veľa potrebujú, povzbudí Božím slovom, spestrí pobyt kultúrnym programom detí z MŠ a folklórnym súborom Bukovina. Pobyt v takomto spoločenstve na nás pozitívne vplýva, je tu cítiť rodinnú atmosféru.

Želám personálu a obyvateľom SED Kšinná - Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb veľa zdravia a Božieho požehnania.

*Oľga Bachová
dcéra Z. Hudecovej*

Náše slniečko

Sme trojčlenná rodina rímsko-katolíckeho vierovyznania, máme dcérku Ninku. Ako rodielia sme zamestnaní v Púchove. Sme šťastní, že máme obaja rodičov, ale keď chcela manželka po materskej dovolenke nastúpiť do zamestnania, za nás bolo najlepšie riešenie. Tak som na materskú dovolenku nastúpil ja - otec. Rád som sa o dcéru staral, venoval sa jej. Cítil som, že by potrebovala kolektív seberovných detí pre hru i kamarátstvo.

Počas sa naskytila i pre mňa pracovná príležitosť. V Púchove sme sa dozvedeli o SED Detstvom opatrovateľskom centre. Rozhodli sme sa ich osloviť a stretli sme milých a ústretových ľudí. Naša dcéra sa rýchlo prispôbila režimu dňa. Nebol žiadny problém za maminkou, od prvého dňa sa do jasličky tešila. Neprekáža nám, že ide o cirkevné jasle. Dôvodom je, že každé zariadenie tohto typu, či už štátne, súkromné alebo cirkevné, má rovnaký základ výchovy dieťaťa a podporný vzdelávací program. Keďže sme katolícka rodina, primerane veku sa k dieťaťu správame i v rodine. Dcéra

zaznamenala pokroky v hygienických návykoch, v komunikácii s kamarátmi, v motorike. Nebojí sa zarecituovať i zaspievať pred dospelými. Vie sa podeliť, úžasne sa vie prispôbiť hram v kolektíve. Vidie v tom kus vykonanej práce zdravotných sestričiek. Vyslovujeme spokojnosť a poďakovanie. Sme radi, že náš krok rozhodnutia bol správny. Tešíme sa z pokrokov nášho slniečka - Ninky.

rodina Pecíková

dovolenka Gradac

Nina s myšiakom

Nina s mamou

Letné tábory - začiatok môjho života s Bohom

Leto je obdobie, na ktoré sa teší väčšina z nás. Je to čas, ktorý mnohí z nás trávia a prežívajú rôzne. No pre najmenších je to príležitosť pre nové dobrodružstvá, pre utváranie nových priateľstiev či obohatenie svojich doterajších zážitkov. Ja som toto všetko nachádzala v letných biblických táboroch organizovaných Strediskom Evanjelickej diakonie „Svetlo“.

táborové priate stvá

táborová aktivita

Keď sa povie biblický tábor, tak si možno mnohí predstavia miesto, kde platia tvrdé pravidlá a prísny režim, kde nie je priestor pre zábavu. Ale opak je pravdou. Tieto tábory boli pre mňa ako pre dieťa niečím načo som sa veľmi tešila. Bolo úžasné zažiť

leto v tábore. Nachádzala som tu dni plné zábavy, oddychu, čo som ako dieťa považovala za najdôležitejšie. Lenže tak ako človek rastie a vyvíja sa, tak postupne prehodnocuje svoje priority, názory a začína sa pozeráť na svet inými očami. A tým som si prešla aj ja, lebo to čo sa mi dostávalo počas táborov cez zvesť Božieho slova a hlásanie Božej pravdy, začalo vo mne rásť a čoraz viac som si uvedomovala skutočnú podstatu týchto táborov. Nie je to len o zábave a hľadaní nových priateľstiev ako som si to pôvodne myslela. Tieto tábory vám dávajú viac, oveľa viac ako si viete predstaviť. Ide o príležitosť, pri ktorej sa Boh dotýka vášho srdca a mení vás na nové stvorenie. Môžete žiť ako nový človek, prijať novú tvár, snívať nové sny... On dáva nový rozmer vášmu životu. V tom vidím ozajstný zmysel táborov prostredníctvom ktorých Pán Boh vylieva na nás svoje požehnanie, formuje nás a buduje Božie kráľovstvo už tu na Zemi. To o čo mu ide sme my - náš smiech, naše slzy, naše sny, naše srdce. Preto nebojme sa využiť každú príležitosť, ktorá nám ponúka stretnutie s Ním. Či už sú to tábory alebo spoločenstvá to všetko nám umožňuje zažiť a spoznať živého Boha, toho ktorý naše smädné srdcia prebudí svojim dotykom.

Lucia Bulnová
dobrovo ní ka SED Svetlo

Dve generácie sa navzájom dokážu rešpektovať

Stredisko Evanjelickej Diakonie v Trnave poskytuje od roku 2007 sociálnu službu aj pre zdravotne postihnutých občanov vo veku od 25 – 40 rokov. Prvotnou myšlienkou pri otvorení DD a DSS bolo zriadiť denný stacionár pre občanov v dôchodkovom veku. Po roku fungovania sme dospeli k názoru, že bude lepšie poskytovať túto službu mladším občanom, ktorí potrebujú sociálnu službu a zároveň potrebujú byť ešte užitoční pre spoločnosť. Takto sme skĺbili dve generácie, ktoré sa navzájom rešpektujú a majú medzi sebou veľmi blízky vzťah.

Denný stacionár navštevujú mladí ľudia, ktorí majú pocit, akoby chodili do práce a s radosťou robia rôzne drobné služby pre obyvateľov DD a DSS.

Starkí sa tešia z ich prítomnosti. Je to každodenné spostenie a považujú to za samozrejmosť, keď im desiatu rozdávajú „stacionáristi“. Pre „deti“ zo stacionára je pobyt v DD a DSS prospešný z dvoch pohľadov.

Ivanka pi prezentácii ajov

Prvý pohľad je, že denne majú povinnosť prísť do stacionára, čo vytvára pocit pracovného procesu a na druhej strane splňa aj pocit spoločensky uznávaných občanov. Niet väčšieho uznania, ako spokojné a šťastné „deti“, ktoré referujú svojim rodičom, čo všetko cez svoj pracovný deň zažili. Druhý pohľad sa spája so samotnými rodičmi. Staráť sa o zdravotne postihnutých je nesmierne náročné a aj keď je to len malá časť dňa, ktorú strávia postihnutí v DD a DSS, určite je pre rodičov vzácna.

šikovní predava i z Denného stacionára

Ludia so zdravotným postihnutím si ťažšie hľadajú a nachádzajú prácu a často žijú z nižších príjmov ako zdraví ľudia. Takisto majú sťažený

príjemné spolunažívanie dvoch generácií

prístup k tovarom a službám, ktoré sú pre väčšinu ľudí samozrejmosťou. Aj toto sú priority, ktorým sa chceme v budúcnosti venovať - začleniť schopných a šikovných, aj keď zdravotne postihnutých občanov do spoločnosti a vychovať z nich plnohodnotných ľudí bez pocitu menejcnosti.

*Ružena Srdošová
riadite ka SED Trnava*

Dom na polceste mi určil smer...

O Stredisku Evanjelickej diakonie Dom na polceste vo Ve kom Slavkove som sa dozvedel od môjho brata, ktorý bol ubytovaný v tomto zariadení. Momentálne nie som s ním v kontakte. Mal som taktiež možnosť vidieť, ako funguje toto zariadenie, keď sme boli s detským domovom na výlete ubytovaní v mládežníckom centre vo Ve kom Slavkove. Prostredníctvom Božieho slova som spoznal Mgr. Stanislava Gurku a jeho manželku Mgr. Evu Gurkovú. Mal som niečo ko možností, kam by som šiel po dovšení 18. veku života a hlavne po skončení štúdiá na Odbornom učilišti v Prakovciach, ale už na zájatkú sa mi zapáilo vo Ve kom Slavkove v Dome na polceste.

Keď som prišiel do tohto zariadenia, nevedel som pracovať, rešpektovať ľudí, nevedel som hospodáriť s peniazmi, mal som strach z budúcnosti.

V tomto zariadení som dostal možnosť vidieť, čo je to rodina, pretože v tomto dome sa tu žila s nami

rodina Gurkovcov. Našiel som si tu nových priateľov a útoisko pred všetkým zlým. Toto zariadenie mi zmenilo život v tom, aby som išiel smerom, ktorý je pre mňa ten najlepší. Naučil som sa samostatnejšie pracovať, viac chápať ľudí, byť zodpovednejší a spravodlivejší.

Jozef s priateľmi

Veľký Slavkov mi dal motiváciu žiť

Pochádzam z rozvedenej rodiny, kde sa požíval alkohol. Ako dospelý som sa osamostatnil, ale ja som

Gergely s priateľmi

vo Vysokých Tatrách

V súčasnosti bývam v prenajatom byte s mojimi tromi kamarátmi. Mám stabilnú prácu, v ktorej pracujem už jeden rok.

Jozef - bývalý klient SED Dom na polceste vo V. Slavkove

som prišiel o prácu, tým aj o finančnú sebestanosť, a tak som si nemohol platiť podnájom. Presťahoval som sa do istého sociálneho zariadenia, kde bol nižší poplatok za nájom. Občas som si vypil, aj keď som vedel, že mi to moja finančná situácia nedovoľuje. To ma dostalo do kolotoča a dlhov, ktoré som nevedel splácať. Keď som bol pod vplyvom alkoholu, musel som prespať na ulici. Zoznámil som sa s ľuďmi z evanjelickeho zboru v Košiciach, ktorí mi povedali o stredisku Evanjelickej diakonie Dom na polceste vo Veľkom Slavkove. Vedel, že sa tu práve uvoľňuje jedno miesto. Moju situáciu by som za posledný rok nazval tragickou, cítil som, že ju už nedokážem zvládnuť sám. Rozhodol som sa teda, že pôjdem do Veľkého Slavkova.

Mnoho vecí mi tu pomohlo, napríklad pracovná terapia. Je tu vždy možnosť pracovať na stavbách, prípadne zúčastňovať sa na prácach v dome (upratovanie, pomoc v kuchyni, príprava dreva). Neustála pracovná aktivita mi pomáha. Tiež mi pomohol aj fakt, že som si na stavbách mohol zarobiť ako brigádnik. Pozitívne je, že tu máme zabezpečenú stravu. V predchádzajúcom sociálnom zariadení som sa o jedlo musel starať sám, a keďže som nevedel hospodáriť s financiami, často som bol hladný.

Máme tu vytvorené takmer rodinné prostredie. Ke že verím v Boha, pá i sa mi, že v nede u mávame spoločné stretnutia pri Božom Slove. Niektorí chlapci, ktorí ovládajú hru na hudobných nástrojoch, nás doprevádzajú pri chválach. Aj po as pracovného týžd a (v utorky a vo štvrtky) sa môžem zú astni „skupinky“ pri ítaní Biblie a vzájomnom zdie aní. Ob as prídu aj konfliktné situácie ako všade, kde je viac udí. Ale všetko sa dá rieši . Vo vo nom ase sa venujeme aj športu – ob as si zahráme spolu futbal alebo ideme na plaváre do ne alekého Popradu.

Gergely na túre

V sú asnosti som zamestnaný v istej firme a mám pracovnú zmluvu na dva roky. Je to pre m a skvelá motivácia do budúcnosti.

Gergely Sépeši
klient SED Dom na polceste vo V. Slavkove

Pacienti o nás

Evanjelickej diakonie ECAV vykonáva aj službu Klinickej pastorálnej starostlivosti, realizovanú v nemocnici. Prostredníctvom našej pracovní ky – evanjelickej duchovnej Miriam Prášilovej – pri nášame odpovede pacientov z Národného onkologického ústavu v Bratislave, ako ich reakciu na túto formu diakonickej služby:

Už len tým, že vám môžem porozpráva nie o z môjho utrpenia, cítim ú avu. akujem za váš as, a to, že ma po úvate. (duchovne založená pacientka)

nemocni ná izba pacienta

M. Prášilová v nemocnici

Ve kú noc som prežila v nemocnici – sledovala som služby Božie v televízii, pomodlila som sa a mala som aj brožúrku s modlitbami od vás – z diakonie. Takže aj v aka vám som tento as v nemocnici zvládla dobre. (pacientka kres anka)

akujem, že ma navštevujete a že máte so mnou trpezlivos . (neveriaci pacient)

Oznam o štruktúre vlastníckych vzťahov v zmysle §6, ods. 3, zákona 167/2008 Z.z.:

Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku (alej iba ED ECAV) so sídlom Palisády 46, 811 06 Bratislava je úlové zariadenie s právnou subjektivitou Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku so sídlom Palisády 46, 811 06 Bratislava zriadené v zmysle zákona 308/1991 Zb. ED ECAV nemá žiadne podiely na hlasových právach alebo základnom imaní vysielate a.

Diakonia.sk

časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Vydáva Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Šéfredaktor Ing. Ján Huba. Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, Palisády 46, 811 06 Bratislava. E - mail: diakonia@diakonia.sk, Http:www.diakonia.sk, 02/5441 7498. Vychádza 4x ročne. Registračné číslo: 3640/09. Tlač: PACE print, s.r.o. časopis je bezplatný. Jeho vydávanie môžete podporiť formou Tlačového fondu ED, na číslo tu: 584759183/7500 SOB, a.s. Bratislava, Variabilný symbol 8811. Príspevky a fotografie do časopisu zasielajte na poštovú adresu: Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, P. O. Box 82, 814 99 Bratislava, alebo e-mailom: media@diakonia.sk

ROKOV
1991-2011